

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

g

I. ÚS 117/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. G., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 122/2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 248/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. februára 2012 doručená sťažnosť V. G., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp.

zn. 19 C 122/2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 248/2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu 12. júla 2010 „domáhal, aby súd určil odporcovi v 1. a 2. rade (odporca v 1. rade V. a odporca v 2. rade S., pozn.) povinnosť započítať štúdium navrhovateľa v období od 01. 09. 1970 do 01. 08. 1972 na V. v N. ako činnosť, počas ktorej mali žiaci a študenti v dôchodkovom zabezpečení také práva a povinnosti ako zamestnanci v pracovnom pomere, ktorý sa na účely dôchodkového zabezpečenia hodnotil ako zamestnanie I. kategórie funkcií. Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ doručil odporcovi v 1. rade dňa 15. 02. 2006 žiadosť o priznanie výsluhového dôchodku. Odporca rozhodnutím č. VÚSZ-8827/2006 zo dňa 10. 03. 2006 žiadosť navrhovateľa o výsluhový dôchodok zamietol s odôvodnením, že... Z výkazu dôb a kategórií funkcií vedeného V. vyplýva, že doba trvania štúdia na vojenskej škole od 01. 09. 1970 do 31. 07. 1972 je započítaná do III. kategórie, ktorá patrí do doby občianskeho zamestnania, nie do doby vojenskej služby. Navrhovateľ preto nesplnil podmienku nároku na výsluhový dôchodok podľa § 91 ods. 2 zák. č. 114/1998 Z. z. vykonaním služby 20 rokov v I. alebo II. kategórii. Proti uvedenému rozhodnutiu sa navrhovateľ odvolal, o odvolaní rozhodol odporca v 2. rade tak, že odvolanie navrhovateľa zamietol a rozhodnutie odporcu v 1. rade potvrdil s odôvodnením, že v rozhodnutí odporcu v 1. rade nezistil nedostatky. Podľa navrhovateľa (sťažovateľa pozn.) obdobie štúdia na vojenskej strednej škole od 01. 09. 1970 do 01. 08. 1972 má byť zahrnuté v I. kategórii, potom celková doba vojenskej činnnej služby je u navrhovateľa 20 rokov a 1 mesiac.“. Konanie o návrhu sťažovateľa bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 19 C 122/2010.

Okresný súd rozsudkom č. k. 19 C 122/2010-65 z 13. apríla 2011 konanie o návrhu sťažovateľa zastavil a v odôvodnení svojho uznesenia uviedol: „Odporcovia v 1. a 2. rade namietali nedostatok právomoci súdu rozhodovať o tejto spornej skutočnosti a to s poukazom na ust. § 81 ods. 3 písm. b) zák. č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého dávky výsluhového zabezpečenia priznáva, vypláca, zastavuje a odníma profesionálnemu vojakovi

a pozostalým po ňom a vojakovi prípravnej služby a pozostalým po ňom Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Súd sa stotožnil s názorom odporcov v 1. a 2. rade o nedostatku právomoci súdu rozhodovať o návrhu navrhovateľa, keď predmetom návrhu navrhovateľa je posúdenie otázky, podmieňujúcej vznik nároku navrhovateľa na výsluhový dôchodok, pričom podľa vyššie uvedeného ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov dávky výsluhového zabezpečenia priznáva odporca v 1. rade. Z uvedeného dôvodu súd konanie zastavil a keďže rozhodovanie o nároku navrhovateľa na výsluhový dôchodok bolo právoplatne skončené, neprichádzalo do úvahy postúpenie veci kompetentnému orgánu na rozhodnutie.

Súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľ po tom, čo odporca v 1. rade nevyhovel jeho žiadosti o výsluhový dôchodok a odporca v 2. rade ako odvolací orgán podľa § 84 ods. 3 zák. č. 328/2002 Z. z. potvrdil rozhodnutie odporcu v 1. rade mal možnosť v súlade s ust. § 84 ods. 5 zák. č. 328/2002 Z. z. obrátiť sa na súd so žalobou o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Navrhovateľ však túto možnosť, ako sám v konaní uviedol, nevyužil, pričom je potrebné konštatovať, že zákonná dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby uplynula, keď rozhodnutie o odvolaní bolo navrhovateľovi doručené dňa 24. 04. 2006...“

Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 248/2011-86 z 30. septembra 2011 na odvolanie sťažovateľa zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho uznesenia krajský súd uviedol: „... ustanovenie § 7 O. s. p., ktoré vymedzuje právomoc súdov treba vykladať v súvislosti s ustanovením § 104 ods. 1 vety druhej O. s. p., ktoré predpokladá, aby súd zastavil konanie v prípade nedostatku právomoci a zároveň mu ukladá rozhodnúť o postúpení veci inému orgánu, ktorého právomoc konať vo veci je daná (výnimkou je právomoc cudzozemského orgánu). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci v zmysle ust. § 7 O. s. p. a nie je daná ani právomoc žiadneho iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie, potom v intenciách ústavne zaručeného práva každého na súdnu ochranu, nemôže konanie pre tento nedostatok bez ďalšieho postupu zastaviť, ale otázku právomoci musí riešiť pozitívne, vo svoj prospech, teda vec musí prejednať sám, nemôže odmietnuť výkon súdnictva s

odôvodnením, že predmetný vzťah nie je upravený právnym predpisom, pretože v opačnom prípade by konal v rozpore so zásadou zákazu denegatio iustitiae.

Nedostatok právomocí súdov nemožno zamieňať s nedostatkom hmotnoprávnej úpravy (občianskoprávnej, pracovnej, rodinnej, obchodnej a pod.) brániacej súdu o konkrétne uplatnenom nároku rozhodnúť. Tento nedostatok musí súd vyriešiť len meritórnym rozhodnutím vo veci...

Súd prvého stupňa sa v prvom rade dopustil procesného pochybenia v tom, keď o zastavení konania pre nedostatok právomoci rozhodol v rozpore s ust. § 152 ods. 1 O. s. p. rozsudkom keďže vzhľadom na to, že nerozhodoval o veci samej, mal rozhodnúť o zastavení konania podľa § 167 ods. 1 O. s. p. uznesením.

Súd prvého stupňa nepostupoval správne ani v tom, že pokiaľ aj konanie zastavil pre nedostatok právomoci, mal vec postúpiť orgánu do právomoci ktorého podľa neho vec patri, hoci aj o nej už malo byť právoplatne rozhodnuté a nemožno ju znova pre prekážku res iudicata prejednať; s touto sa totiž rovnako prináleží vysporiadať orgánu príslušnému na konanie vo veci samej...

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vo veci žiadosti navrhovateľa o výsluhový dôchodok bolo v správnom konaní podľa § 83 a § 84 cit. zákona už právoplatne rozhodnuté... Navrhovateľ sa žalobou na súde nedomáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia o zamietnutí jeho žiadosti.

V danej veci je však predmetom konania žaloba o uloženie povinnosti započítania doby štúdia na účely dôchodkového zabezpečenia (vzniku nároku na priznanie výsluhového dôchodku), o ktorej sa nerozhoduje v správnom konaní podľa § 83, § 84 cit. zákona ako o dávkach sociálneho zabezpečenia, resp. o žiadosti o priznanie výsluhového dôchodku, ale je žalobou podľa § 80 písm. b/ O. s. p. na plnenie, o ktorej prináleží súdu rozhodovať podľa tretej časti O. s. p., s ohľadom na uvedené dospel odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, k záveru, že v danej veci (vzhľadom na znenie žalobného petitu návrhu) neprichádza do úvahy jej postúpenie orgánu sociálneho zabezpečenia vojakov na správne konanie podľa šiestej časti cit. zákona.

V danej veci bolo preto úlohou súdu prvého stupňa zaoberať sa navrhovateľom uplatňovaným nárokom z hľadiska existencie takého hmotnoprávneho podkladu, na základe ktorého by odporcom v 1. a 2. rade mala vzniknúť povinnosť, ktorej plnenia sa navrhovateľ

domáha, teda či táto povinnosť započítania pre odporcov vyplýva z noriem občianskeho hmotného práva alebo z občianskoprávneho vzťahu účastníkov konania či z porušenia normy občianskeho práva (§ 489, § 494 Obč. zák.), s prihliadnutím na tú právne významnú skutočnosť, že otázka započítania doby štúdia bola, ako predbežná, už záväzne vyriešená právoplatným rozhodnutím správneho orgánu o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie výsluhového dôchodku, z ktorého musí súd prvého stupňa aj pri rozhodovaní v danej veci vychádzať (§ 135 ods. 2 O. s. p.)...“

Sťažovateľ priebeh namietaných konaní v sťažnosti opísal takto:

„Dňa 12. 7. 2010 podal sťažovateľ návrh... na začatie konania na Okresný súd Bratislava I, súdy vo veci sťažovateľa postupovali nasledovne...

dňa 9. 9. 2010 bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie odporcu 2/ k návrhu, ktoré bolo Okresnému súdu Bratislava I doručené 2. 8. 2010...

na deň 28. 2. 2011 súd nariadil vo veci prvé pojednávanie, pojednávanie sa nekonalo pretože súd oznámil právnej zástupkyňi navrhovateľa, že pojednávanie sa odročuje / 7 mesiacov po podaní návrhu/... na deň 13. 4. 2011... teda prvýkrát súd konal na tomto pojednávaní na ktorom aj rozhodol /9 mesiacov po podaní návrhu/...

podaním zo dňa 2. 6. 2011 sa sťažovateľ odvolal...

Krajský súd Bratislava o odvolaní navrhovateľa rozhodol uznesením dňa 30. 9. 2011 /zhruba 3 mesiace po podaní odvolania/, toto rozhodnutie bolo doručené Okresnému súdu Bratislava I 28. 10. 2011 a právnej zástupkyňi navrhovateľa dňa 6. 2. 2011, čiže Okresný súd Bratislava I rozhodnutie Krajského súdu Bratislava doručil sťažovateľovi... až po troch mesiacoch a sťažovateľ sa o obsahu tohto rozhodnutia dozvedel až po štyroch mesiacoch.

Sťažovateľ listom zaslal dňa 13. 12. 2011... na Okresný súd Bratislava I sťažnosť na prieťahy v konaní pričom táto jeho sťažnosť nebola k dnešnému dňu vybavená, teda neobdržal žiadne vyrozumienie o vybavení tejto sťažnosti...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 122/2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 248/2011, prikázal

okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie 3 000 € od okresného súdu a 300 € od krajského súdu a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť

preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 122/2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 248/2011.

Sťažovateľ videl porušenie ním označeného základného práva v nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu a krajského súdu v namietaných konaniach.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovelo (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd konštatuje, že síce postup okresného súdu vzhľadom na zrušenie jeho uznesenia krajským súdom a vrátenie veci na ďalšie konanie je možné charakterizovať ako neefektívny, uvedené však vzhľadom na celkovú dĺžku konania (v trvaní od 12. júla 2010, t. j. jeden rok a sedem mesiacov), ako aj vzhľadom na samotné dôvody, pre ktoré krajský

súd zrušil uznesenie okresného súdu, a priebeh konania pred okresným súdom a tam vykonané dôkazy nie je možné hodnotiť ako taký priet'ah v konaní, ktorý by mohol viesť k porušeniu označeného práva s'ťažovateľa okresným súdom.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu (29. februára 2012) krajský súd už vo veci nekonal, z čoho vyplýva, že zo strany krajského súdu objektívne nemohlo dochádzať k priet'ahom v konaní, a tým k porušeniu základného práva s'ťažovateľa.

Na základe uvedeného preto ústavný súd s'ťažnosť, obsahom ktorej bolo namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 122/2010 a krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 248/2011, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch s'ťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2012

